

AZƏRBAYCAN BANKLAR ASSOSİASIYASI

MAKROMALİYYƏ İCMALI

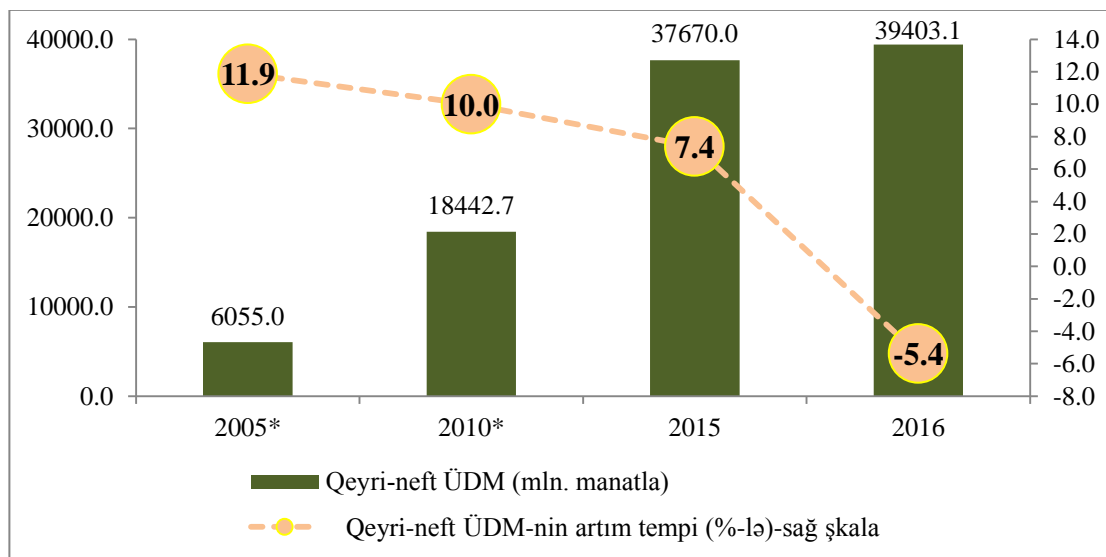
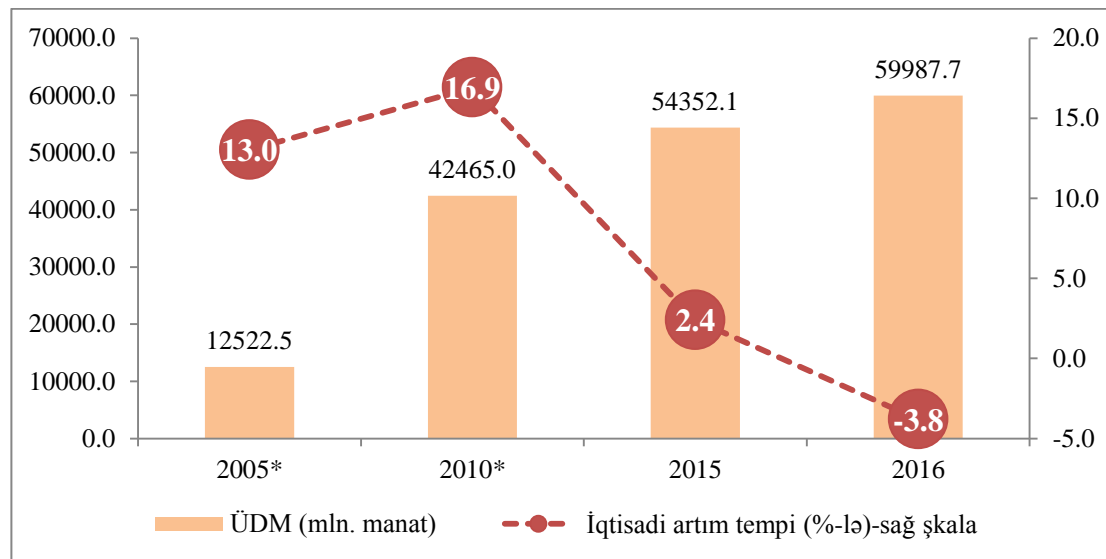
/2016/

REAL SEKTOR

İqtisadi artım

2016-cı ildə Azərbaycan iqtisadiyyatı real ifadədə **3.8% kiçilmiş**, ÜDM-in nominal həcmi \approx 60 mlrd.manat təşkil etmişdir.

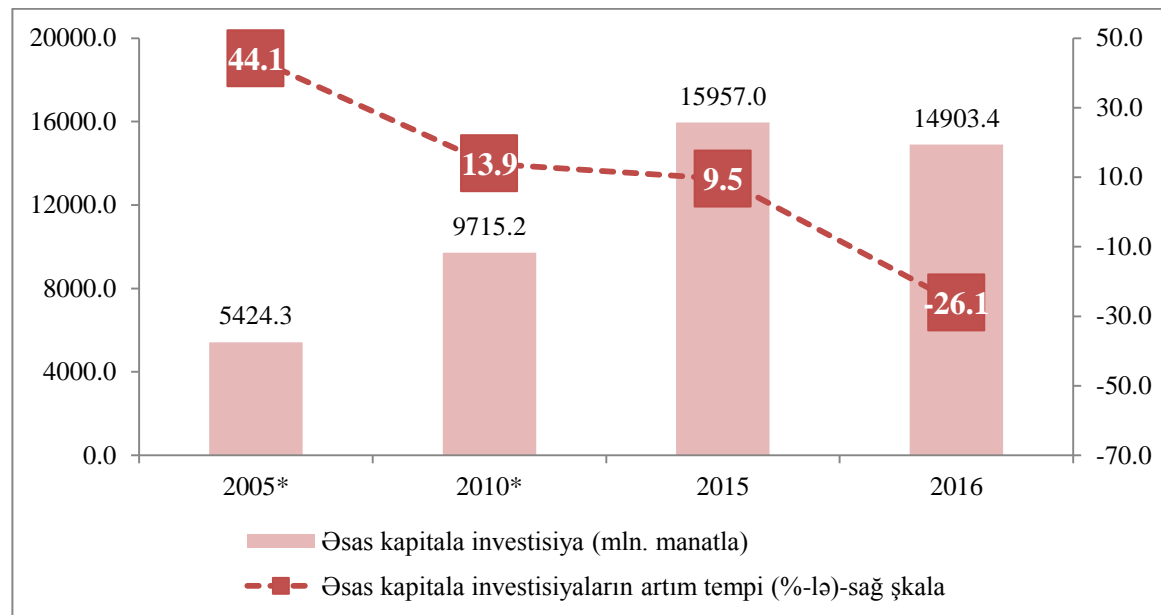
Qeyri-neft sektorunda real iqtisadi artım tempi (-5.4%) təşkil etmiş (qeyri-neft iqtisadiyyatı **5.4% kiçilmiş**), qeyri-neft ÜDM iqtisadiyyatda payı 65.7% təşkil etmişdir (\approx 39.4 mlrd.manat).

*-2005 və 2010-cu illərin artım göstəriciləri uyğun olaraq 2001-2005 və 2006-2010-cu illərdəki orta artım tempini ifadə edir.

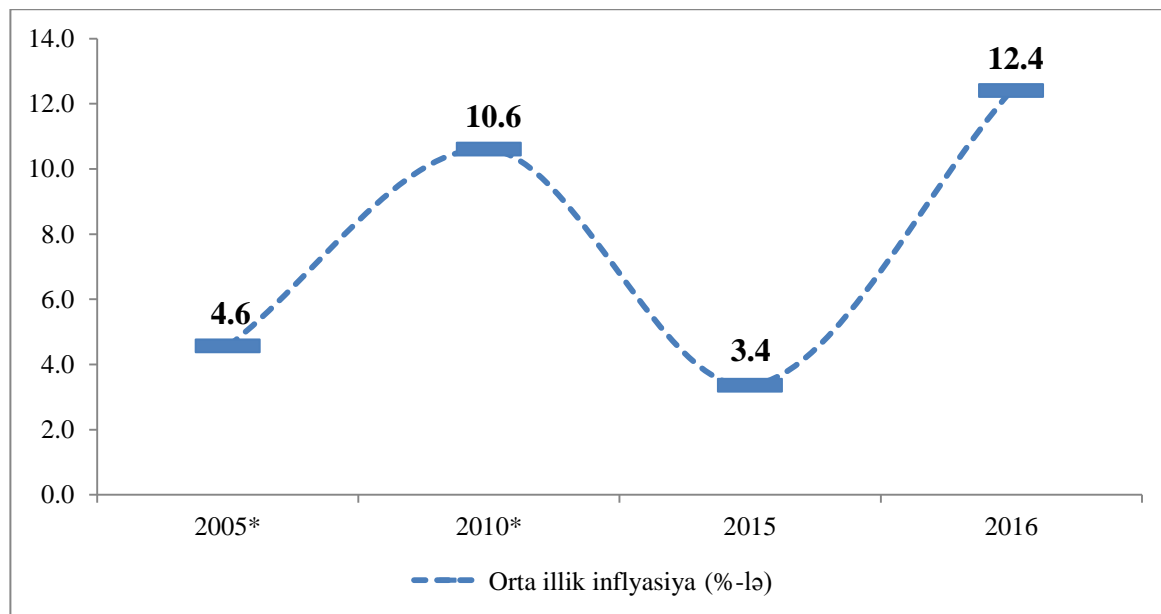
Kapital qoyuluşları

2016-cı ildə bütün mənbələr hesabına ölkə iqtisadiyyatına kapital qoyuluşları real ifadədə **26.1% azalaraq** \approx **14.9 mlrd. manat** təşkil etmişdir.

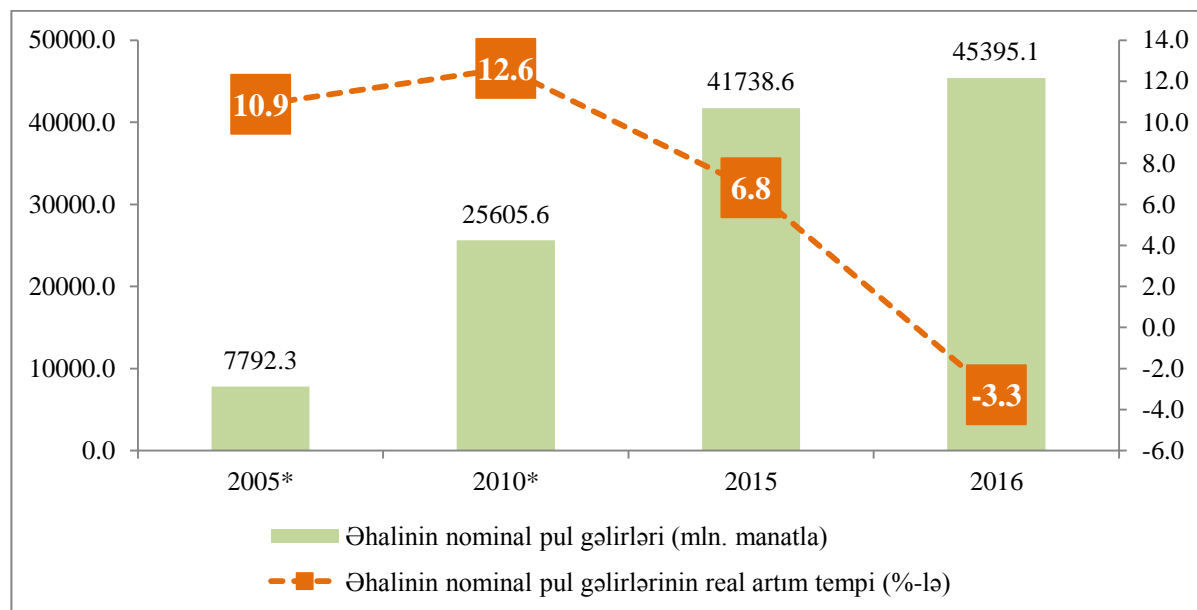
İnflyasiya

Manatın məzənnəsinin ucuzlaşması nəticəsində idxal inflyasiya sürətlənmiş və il ərzində orta illik inflyasiya 9 faiz bəndi artaraq **12.4%** təşkil etmişdir.

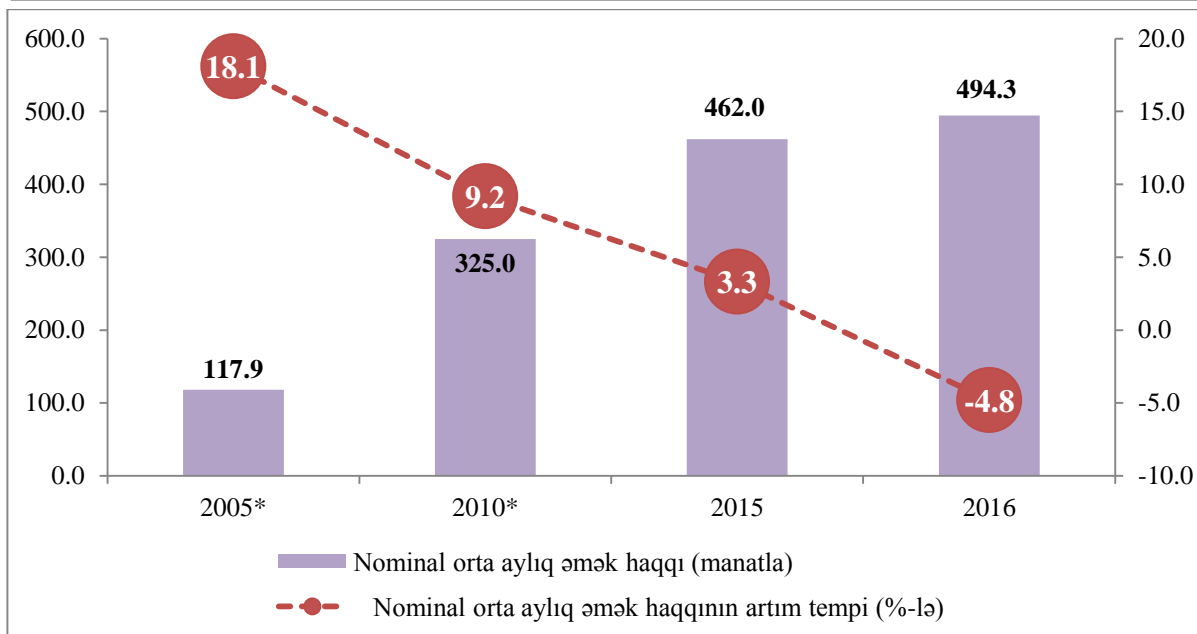
Əhali gəlirləri

Əhalinin nominal pul gəlirləri 8.7% artaraq **≈ 45.4 mlrd. manata** çatmış, real ifadədə isə **3.3% azalmışdır.**

Orta aylıq əmək haqqı

Hesabat ilində nominal orta aylıq əmək haqqı 32.3 manat (6.5%) artaraq **494.3 manata** çatmış, inflyasiya nəzərə alınmaqla hesablandıqda isə - **real ifadədə 4.8 faiz azalmışdır.**

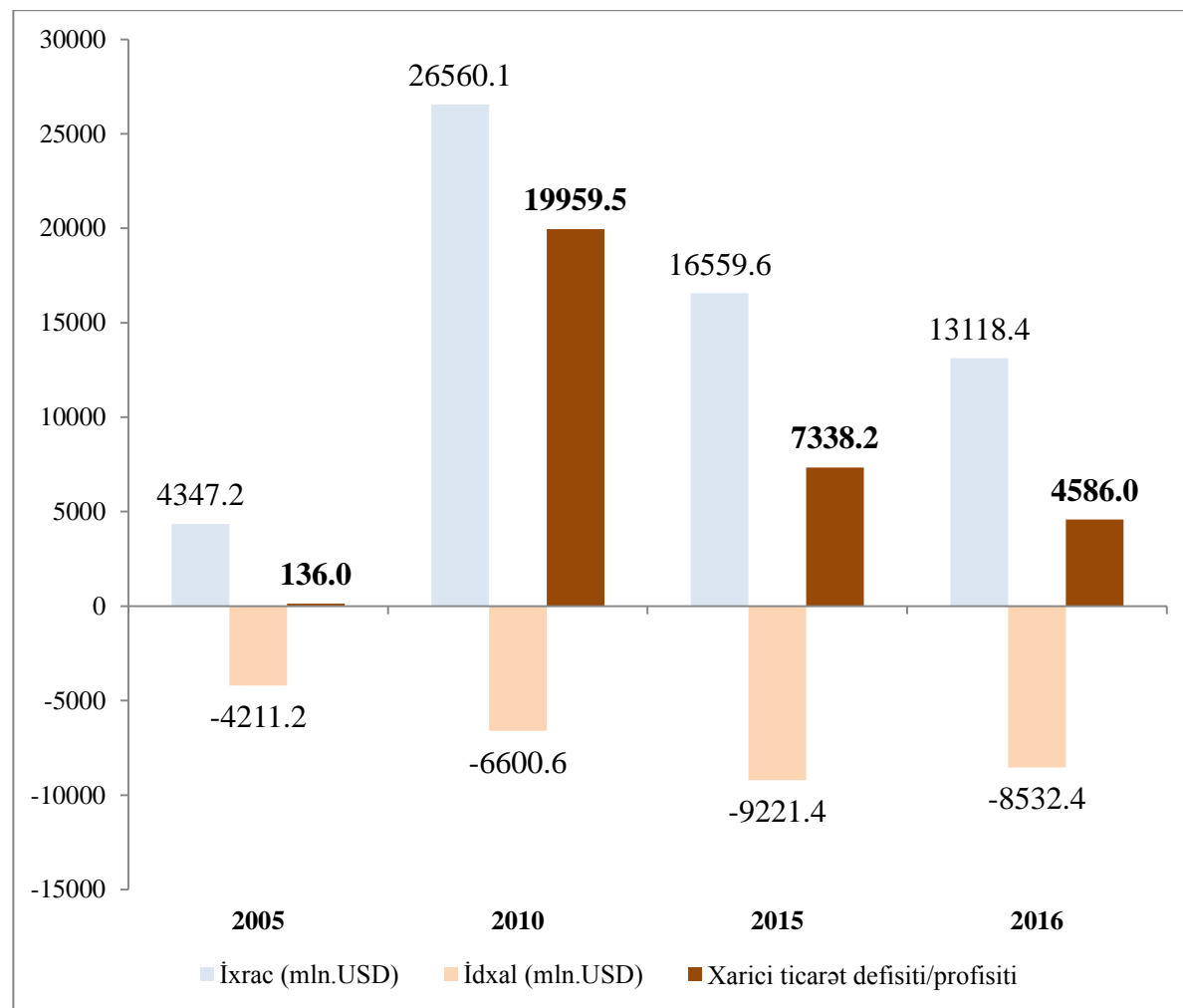

XARİCİ SEKTOR

2016-cı ildə xarici valyutaya tələbin əsas kanallarından biri olan **idxal** **7.5%** azalaraq \approx **8.5 mlrd. ABŞ dolları** təşkil etmişdir.

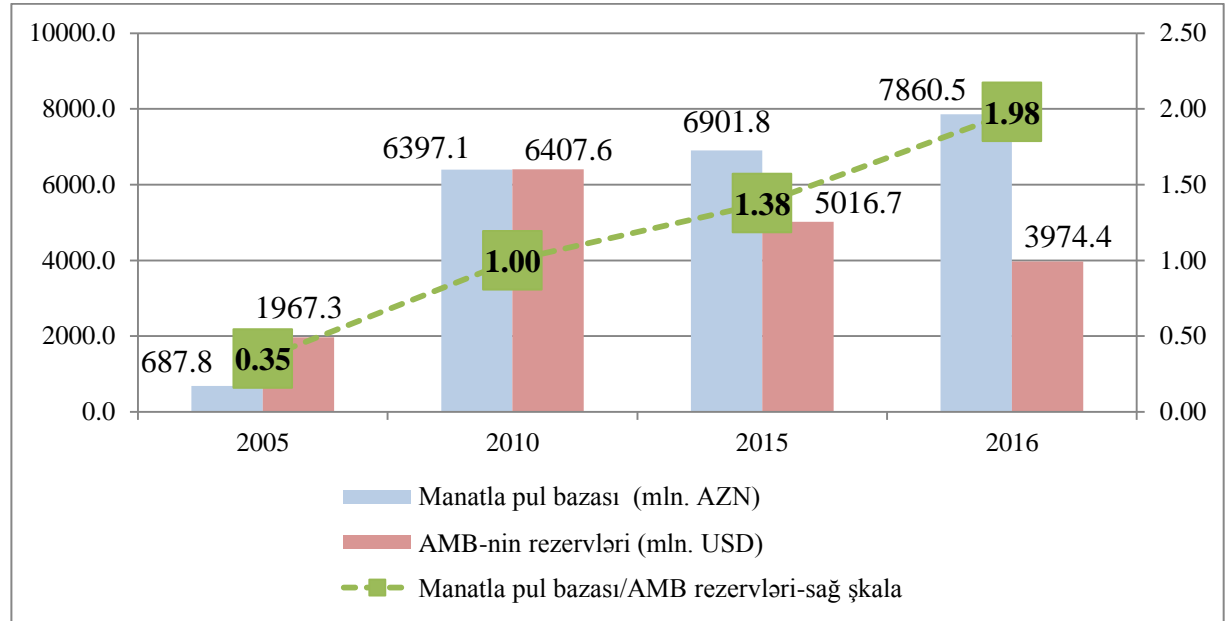
İxrac **20.8%** azalaraq \approx **13.1 mlrd. ABŞ dolları** təşkil etmişdir.

Xarici ticarət profisiti **37.5%** azalaraq \approx **4.6 mlrd. ABŞ dollarına** enmişdir.

MONETAR SEKTOR

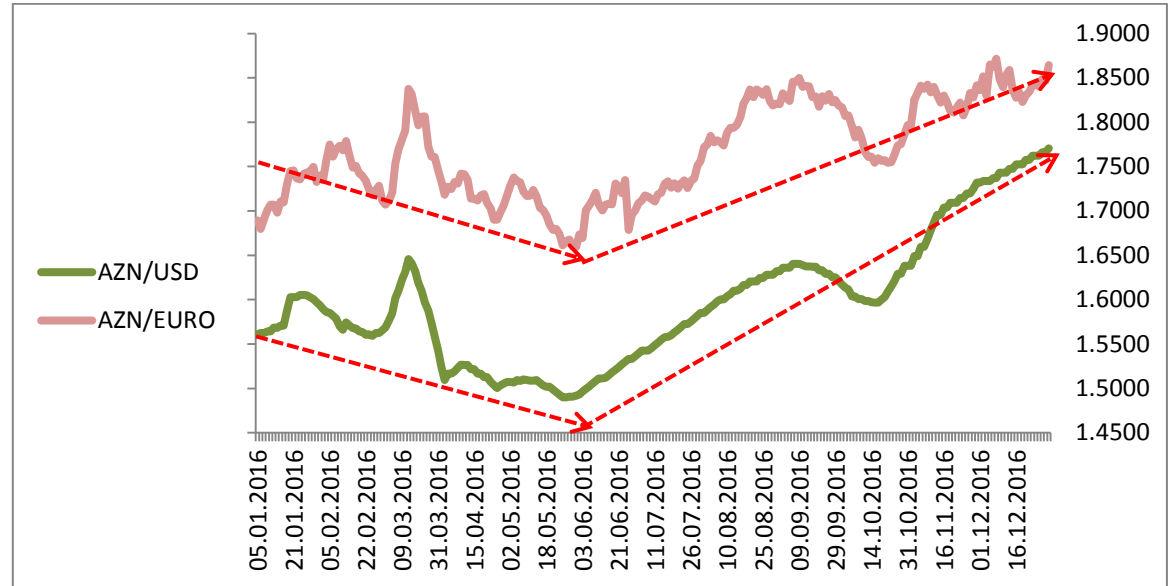
2016-cı ildə yeni pul siyasəti çərçivəsində aralıq hədəf kimi müəyyən olunan **manatla pul bazası** ilin əvvəli ilə müqayisədə $\approx 13.9\%$ artaraq, ≈ 7.9 mlrd. manata çatmış, **AMB-nin rezervləri** $\approx 20.8\%$ azalaraq ≈ 4 mlrd. ABŞ dolları sərhəddində qərarlaşmışdır.

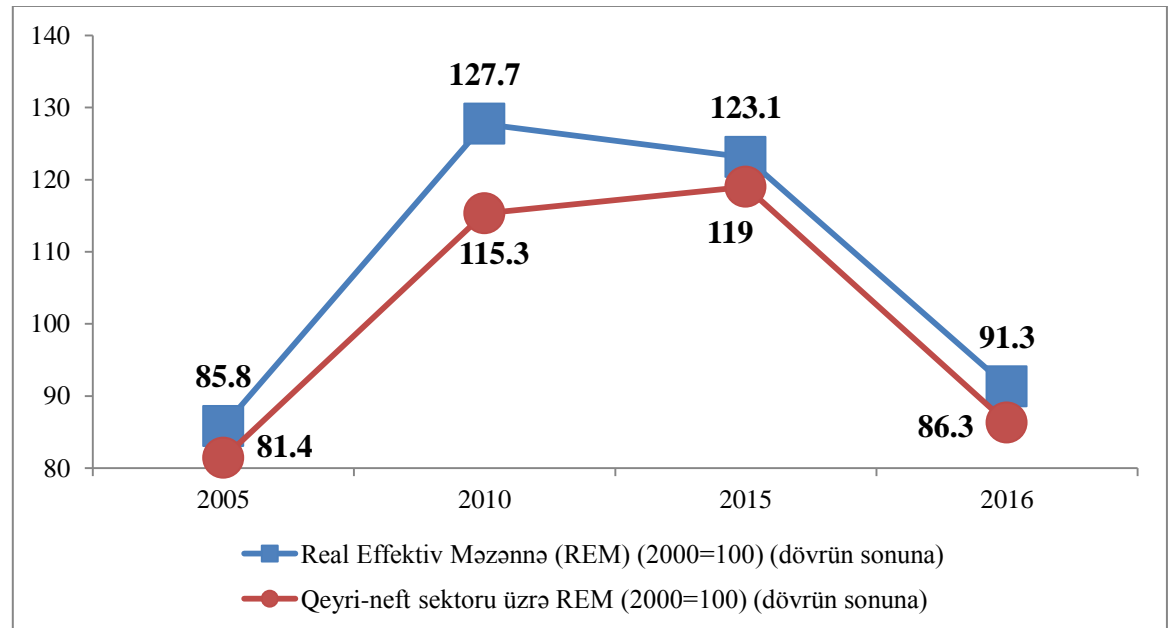
Hesabat ilində manatla pul kütləsinin bütün aqreqatları üzrə artım müşahidə edilmiş, həmçinin manatla **pul multiplikatoru 1.47-ə yüksəlmişdir**. Zəif əks dollarlaşma prosesinin təsiri ilə geniş pul kütləsində (**M3**) $\approx 1.9\%$ azalma baş vermişdir.

	M0 (mln.AZN)	M1 (mln. AZN)	M2 (mln. AZN)	M3 (mln. AZN)	Pul multiplikatoru (M2/Manatla pul bazası)
2005	547.4	747.8	796.7	1841.8	1.16
2010	5455.9	6838.46	8297.57	10527.6	1.30
2015	4775.9	6897.2	8678.3	21286.9	1.26
2016	6376.9	8960.3	11546.3	20889.6	1.47

İlin ilk beş ayında nisbətən möhkəmlənən **manat**, sonrakı dövrdə orta tempə ucuzlaşmışdır: bütövlükdə il ərzində **ABŞ dollarına nəzərən \approx 13.4%**, **avroya nəzərən isə \approx 10.4% ucuzlaşma müşahidə edilmişdir.** Ümumilikdə 2016-cı ildə **ABŞ dollarının** orta illik məzənnəsi **1.5973 AZN**, **avronun** orta illik məzənnəsi **1.7659 AZN** təşkil etmişdir.

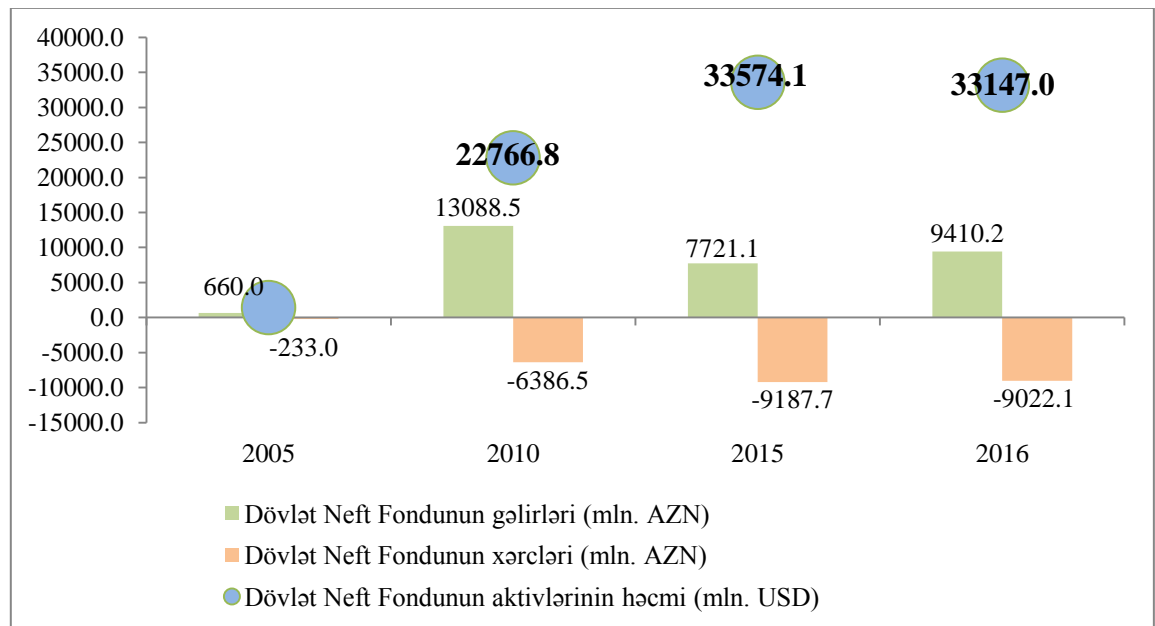
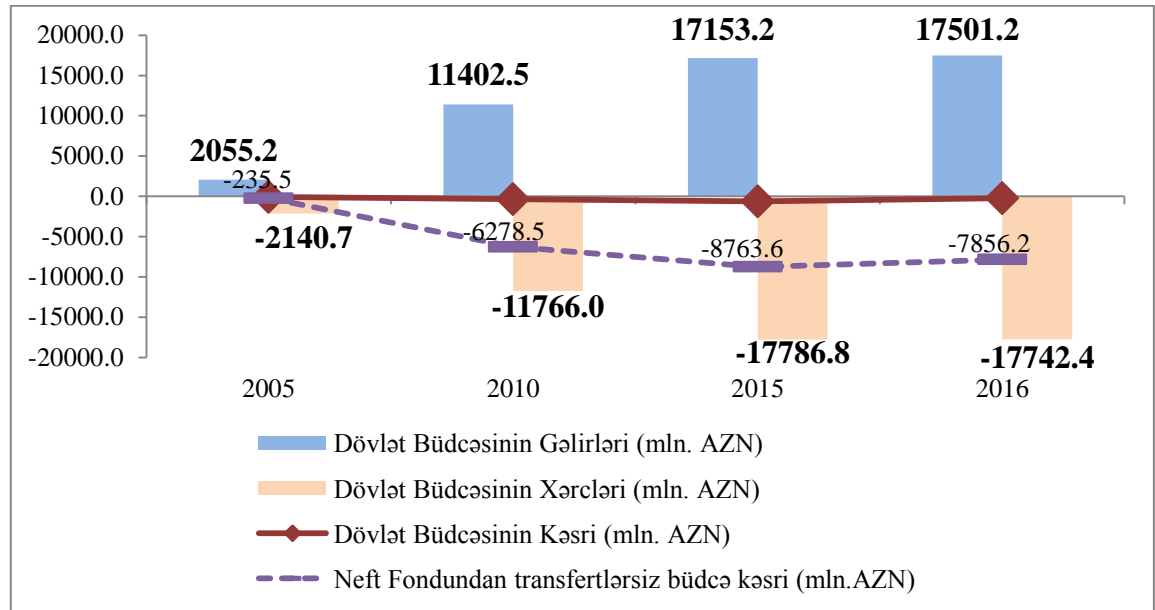
Manatın ucuzlaşması ilə bütövlükdə iqtisadiyyat üzrə **Real Effektiv Məzənnə (REM) 25.8%**, **qeyri-neft sektoru üzrə REM isə 27.5% ucuzlaşmış**, iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinin artımı üçün yeni imkanlar yaranmışdır.

FİSKAL SEKTOR

2016-cı ildə dövlət büdcəsinin cəmi gəlirləri 17.5 mlrd. AZN, xərcləri 17.7 mlrd. AZN, büdcə kəsri 241.2 mln. AZN təşkil etmişdir. Neft Fondundan transfertlər nəzərə alınmadan büdcə kəsri 10.4% azalaraq 7.9 mlrd. AZN təşkil etmişdir.

Dövlət Neft Fondunun gəlirləri əvvəlki ilə nəzərən $\approx 22\%$ artaraq ≈ 9.4 mlrd. AZN, xərcləri $\approx 1.8\%$ azalaraq ≈ 9.02 mlrd. AZN ekvivalentində olmuşdur. Hesabat ilinin sonuna Fondun aktivlərinin həcmi ≈ 33.1 mlrd. ABŞ dolları təşkil etmişdir.

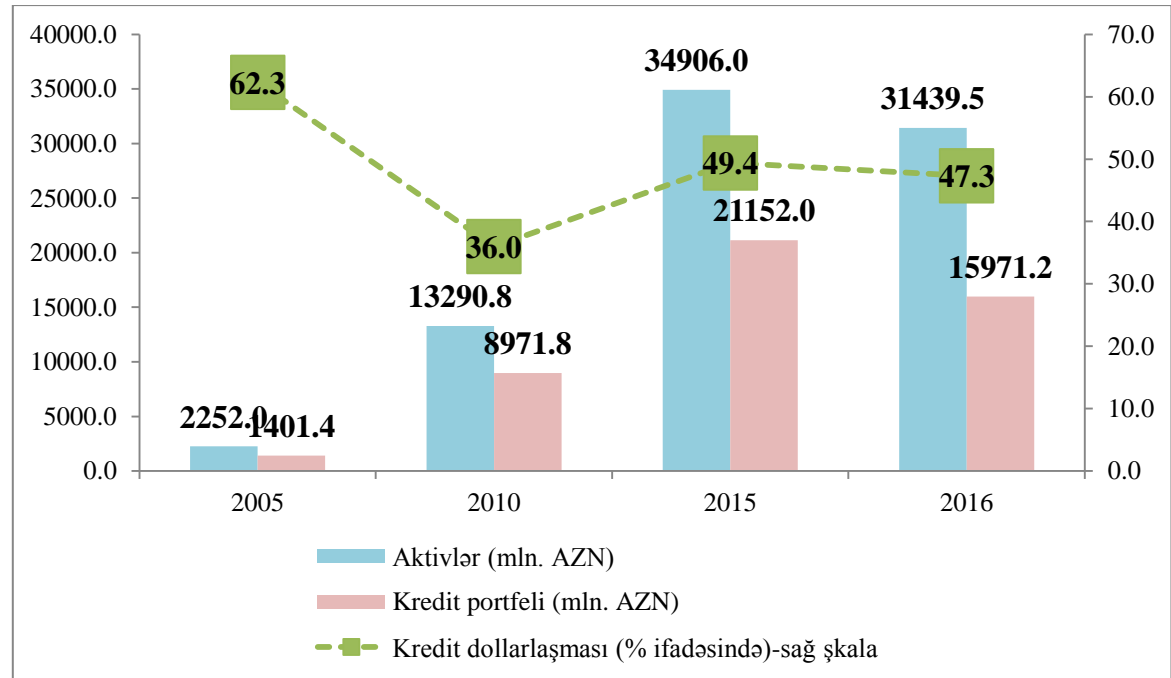
BANK SEKTÖRÜ

2016-cı il ərzində 11 bankın lisenziyasının ləğvi ilə bankların sayı 32-ə düşmüş, onlardan 2-i dövlət, 30-u özəl bankdır.

İllər/Göstəricilər	Bankların sayı	Dövlət bankları	Özəl banklar
2005	44	2	42
2010	45	1	44
2015	43	2	41
2016	32	2	30

İl ərzində bank **aktivlərinin həcmi** \approx 9.9% azalaraq \approx **31.4 mlrd. AZN**-ə düşmüş, **kredit portfelinin həcmi** \approx 24.5% azalaraq ilin sonuna \approx **15.97 mlrd. AZN** təşkil etmişdir.

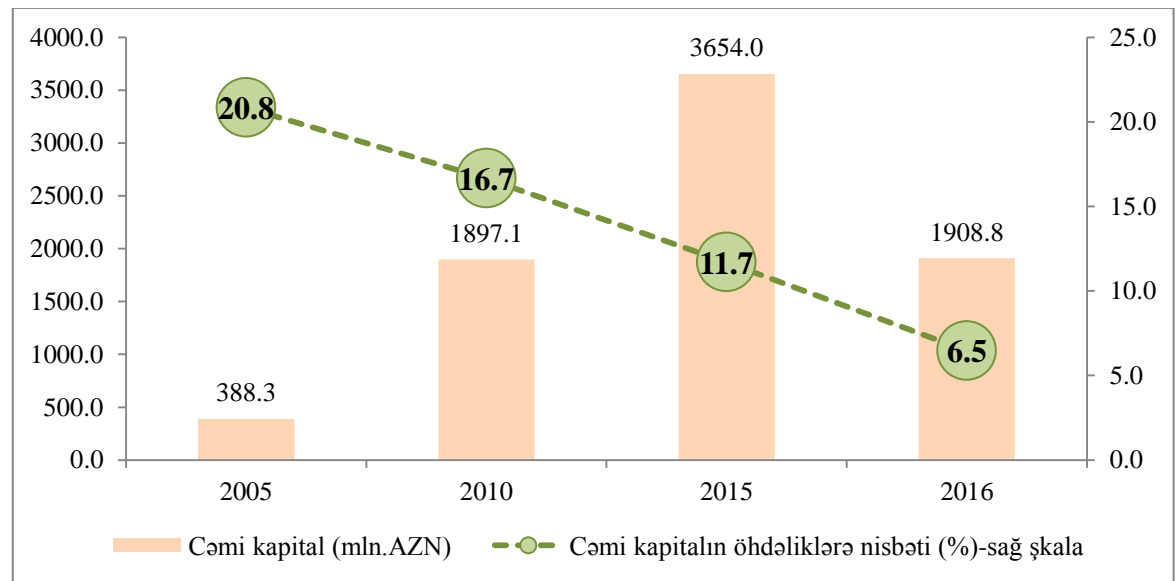
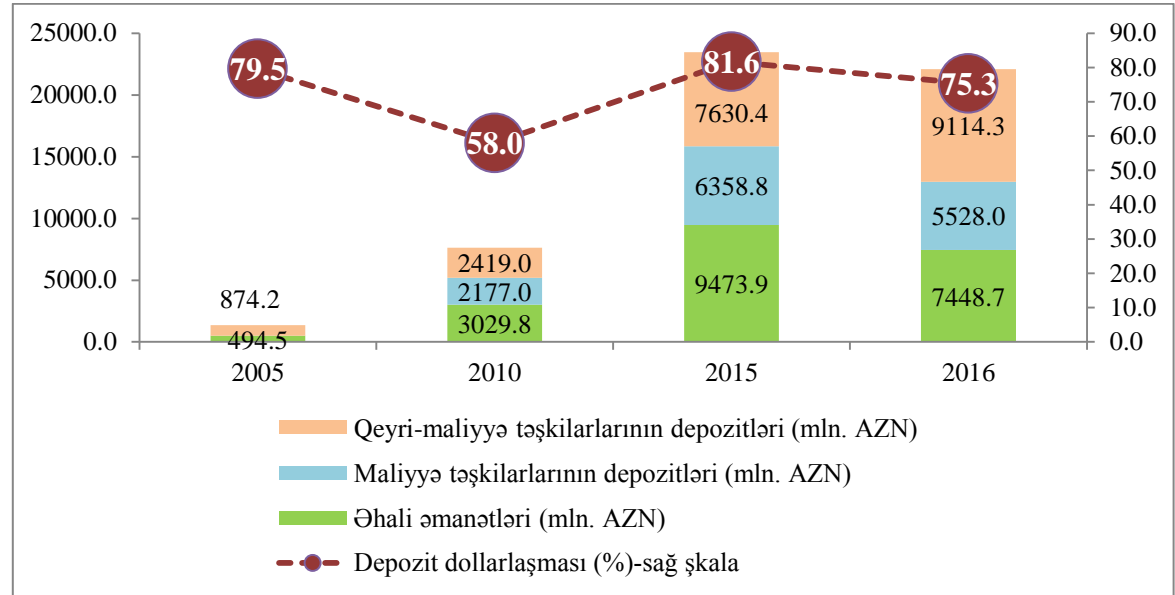
Kredit portfelinin **dollarlaşma** səviyyəsi 2.1 faiz bəndi azalaraq **47.3%-ə** enmişdir.

Sistem üzrə məcmu **depozitlərin** həcmi $\approx 5.7\%$ azalaraq ilin sonuna ≈ 22.1 mlrd. AZN təşkil etmişdir. **Əhali əmanətləri** $\approx 21.4\%$ azalaraq ≈ 7.4 mlrd. AZN, maliyyə təşkilatlarının depozitləri $\approx 13.1\%$ azalaraq ≈ 5.5 mlrd. AZN-ə enmiş, qeyri-maliyyə təşkilatlarının depozitlərində isə $\approx 19.4\%$ -lik artım müşahidə edilmişdir.

Depozitlərdə dollarlaşma səviyyəsi 6.3 faiz bəndi azalaraq ilin sonunda **75.3%** təşkil etmişdir.

Sistem üzrə **cəmi kapital** $\approx 47.8\%$ azalaraq ilin sonunda ≈ 1.9 mlrd. AZN təşkil etmişdir.

ƏLAVƏLƏR

Sıra	Real sektor	2005	2010	2015	2016
1	ÜDM (mln. manat)	12522,5	42465,0	54352,1	59987,7
2	<i>ÜDM-in artım tempi (%-lə)</i>	<i>13,0</i>	<i>16,9</i>	<i>2,4</i>	<i>-3,8</i>
3	Qeyri-neft ÜDM (mln. manatla)	6055,0	18442,7	37670,0	39403,1
4	<i>Qeyri-neft ÜDM-nin artım tempi (%-lə)</i>	<i>11,9</i>	<i>10,0</i>	<i>7,4</i>	<i>-5,4</i>
5	Əsas kapitala investisiya (mln. manatla)	5424,3	9715,2	15957,0	14903,4
6	<i>Əsas kapitala investisiyaların artım tempi (%-lə)</i>	<i>44,1</i>	<i>13,9</i>	<i>9,5</i>	<i>-26,1</i>
7	Əhalinin nominal pul gəlirləri (mln. manatla)	7792,3	25605,6	41738,6	45395,1
8	<i>Əhalinin nominal pul gəlirlərinin artım tempi (%-lə)</i>	<i>15,9</i>	<i>24,6</i>	<i>10,4</i>	<i>8,7</i>
9	Nominal orta aylıq əmək haqqı (manatla)	117,9	325,0	462,0	494,3
10	<i>Nominal orta aylıq əmək haqqının artım tempi (%-lə)</i>	<i>23,5</i>	<i>20,7</i>	<i>6,8</i>	<i>7,0</i>
11	İnflyasiya (%-lə)	4,6	10,6	3,4	12,4

Sıra	Monetar sektor	2005	2010	2015	2016
1	Pul bazası manatla (mln. manatla)	687,8	6397,1	6901,8	7860,5
2	<i>Pul bazası (son 12 aylıq qeyri-neft ÜDM-in %-i ifadəsində)</i>	11,4	34,7	18,3	21,9
3	<i>Pul bazası (ilin əvvəlinə nəzərən dəyişmə tempi, %-lə ifadədə)</i>	7,5	31,6	-40,2	13,9
4	<i>M0 (mln. manatla)</i>	547,4	5455,9	4775,9	6376,9
5	<i>M1 (mln. manatla)</i>	747,8	6838,5	6897,2	8960,3
6	<i>M2 (mln. manatla)</i>	796,7	8297,6	8678,3	11546,3
7	<i>M3 (mln. manatla)</i>	1841,8	10527,6	21286,9	20889,6
8	AMB-nin rezervləri (mln. USD)	1967,3	6407,6	5016,7	3974,4
9	<i>AMB-nin rezervləri (son 12 aylıq mal idxalının %-i ifadəsində)</i>	46,7	97,1	54,4	46,6
10	AZN/USD rəsmi məzənnəsi (dövrün sonuna)	0,9186	0,7979	1,5594	1,7707
11	AZN/EURO rəsmi məzənnəsi	1,0918	1,0560	1,7046	1,8644
12	Real Effektiv Məzənnə (REM) (2000=100) (dövrün sonuna)	85,8	127,7	123,1	91,3
13	Qeyri-neft sektoru üzrə REM (2000=100)	81,4	115,3	119,0	86,3

Sıra	Bank sektoru	2005	2010	2015	2016
1	Bankların sayı	44	45	43	32
2	Dövlət bankları	2	1	2	2
3	Özəl banklar	42	44	41	30
4	Aktivlər (mln. AZN)	2252,0	13290,8	34906,0	31439,5
5	<i>Aktivlər (son 12 aylıq qeyri-neft ÜDM-in %-i ifadəsində)</i>	37,2	72,1	92,7	87,5
6	Cəmi kredit qoyuluşları (mln. AZN)	1441,0	9163,4	21730,4	16444,6
7	<i>Cəmi kredit qoyuluşları (son 12 aylıq qeyri-neft ÜDM-in %-i ifadəsində)</i>	23,8	49,7	57,7	45,8
8	<i>Bank sektorunun məcmu kredit portfeli (mln. AZN)</i>	1401,4	8971,8	21152,0	15971,2
9	<i>Qeyri-bank maliyyə təşkilatlarının məcmu kredit portfeli (mln. AZN)</i>	39,6	191,6	578,4	473,4
10	Milli valyutada kredit qoyuluşları (mln. AZN)	542,9	5865,3	10994,5	8663,1
11	Xarici valyutada kredit qoyuluşları (mln. AZN)	898,1	3298,1	10735,9	7781,4
12	<i>Xarici valyutada kredit qoyuluşları (mln.USD)</i>	977,7	4133,5	6884,6	4394,5
13	<i>Kredit dollarlaşması (% ifadəsində)</i>	62,3	36,0	49,4	47,3
14	Cəmi kapital	388,3	1897,1	3654,0	1908,8
15	<i>Məcmu kapital (son 12 aylıq qeyri-neft ÜDM-in %-i ifadəsində)</i>	6,4	10,3	9,7	5,3
16	Cəmi depozitlər (mln. AZN)	1368,7	7625,8	23431,4	22091,0
17	Milli valyutada depozitlər (mln. AZN)	280,2	3205,3	4301,7	5459
18	Xarici valyutada depozitlər (mln. AZN)	1088,5	4420,5	19129,7	16632
19	<i>Xarici valyutada depozitlər (mln.USD)</i>	1185,0	5540,2	12267,3	9392,9
20	<i>Depozit dollarlaşması (%)</i>	79,5	58,0	81,6	75,3
21	Ev təsərrüfatlarının əmanətləri (mln. AZN)	494,5	3029,8	9473,9	7448,7
22	Milli valyuta ilə əmanətlər (mln. AZN)	55,8	1410,0	1420,2	1517,2
23	Xarici valyuta ilə əmanətlər (mln.AZN)	438,7	1619,8	8053,7	5931,5
24	Xarici valyuta ilə əmanətlər (mln.USD)	477,6	2030,1	5164,6	3349,8
25	Əmanət dollarlaşması (%)	88,7	53,5	85,0	79,6
26	Maliyyə təşkilatlarının depozitləri (mln. AZN)	-	2177	6358,8	5528,0
27	Qeyri-maliyyə təşkilatlarının depozitləri (mln. AZN)	874,2	2419	7630,4	9114,3
28	Bank sektorunun xarici öhdəlikləri (mln.AZN)	158,2	2470,4	8204,5	7224,8
29	<i>Bank sektorunun xarici öhdəlikləri (mln.USD)</i>	172,2	3096,1	5261,3	4080,2

Sıra	Xarici Sektor	2005	2010	2015	2016 9 ayın yekunu
1	Cari Əməliyyatlar Balansı (mln. USD)	167,3	15039,6	-222,5	-1113,3
2	<i>Neft-qaz sektoru üzrə cari balans (mln. USD)</i>	1659,8	19862,8	6548,9	3032,1
3	<i>Qeyri-neft sektoru üzrə cari balans (mln. USD)</i>	-1492,5	-4823,2	-6771,4	-4145,3
4	Xarici ticarət balansı (mln. USD)	3299,1	19730,4	5812,4	2915,0
5	<i>Malların İxracı (mln. USD)</i>	7649,0	26476,0	15586,1	9534,9
6	<i>Qeyri-neft ixrac (mln. USD)</i>	765,8	1368,5	1498,2	784,3
7	<i>Malların İdxalı (mln. USD)</i>	-4349,9	-6745,6	-9773,6	-6619,9
8	<i>Qeyri-neft idxal (mln. USD)</i>	-2422,6	-5908,0	-7370,6	-4800,0
9	Xidmətlər Balansı (mln. USD)	-1970,0	-1732,9	-4228,9	-2270,5
10	<i>Nəqliyyat xidmətləri balansı (mln. USD)</i>	-139,7	-156,7	508,6	183,3
11	<i>Turizm xidmətləri balansı (mln. USD)</i>	-86,3	-124,3	-293,6	207,3
12	<i>Tikinti xidmətləri balansı (mln. USD)</i>	-1489,4	-172,6	-3496,7	-2168,0
13	<i>Digər xidmətlər balansı</i>	-254,6	-1279,2	-947,2	-493,1
14	Gəlirlər balansı (mln. USD)	-1161,8	-2957,9	-1806,1	-1757,8
15	Kapital və maliyyə hərəkətliliyi hesabı (mln. USD)	566,0	-3589,7	-9069,1	-2013,8
16	Birbaşa investisiyalar balansı (BİB)	458,2	329,2	785,9	1255,2
17	<i>Qeyri-neft sektoru üzrə BİB</i>	217,0	577,8	-635,6	536,2
18	Portfel investisiyalar balansı	30,5	-138,8	392,4	533,7
19	Digər investisiyalar üzrə balans (DİB)	35,4	-3796,4	-10205,5	-3763,3
20	<i>Qeyri-neft sektoru üzrə DİB</i>	-732,4	-3698,1	-11590,5	-3416,0
21	Kapital hərəkəti balansı	40,9	14,3	-43,9	-40,1
22	Neft bonusu	1,0	2,0	2,0	0,1
23	Ehtiyat aktivlərin dəyişməsi (mln. USD)	607,7	10461,2	-11329,0	-1190,2
24	Balanslaşdırıcı maddələr (mln. USD)	-125,6	-988,7	-2037,4	1936,9

Sıra	Fiskal Sektor	2005	2010	2015	2016
1	Dövlət Büdcəsinin Gəlirləri (mln. manatla)	2055,2	11402,5	17153,2	17501,2
2	<i>Dövlət Büdcəsinin Gəlirlərinin ÜDM-ə nisbəti (%-lə)</i>	16,4	26,9	31,6	32,2
3	Dövlət Büdcəsinin Xərcləri (mln. manatla)	2140,7	11766	17786,8	17742,4
4	<i>Dövlət Büdcəsinin Xərclərinin ÜDM-ə nisbəti (%-lə)</i>	18	28,3	32,7	32,6
5	Dövlət Büdcəsinin Kəsri (mln. manatla)	-85,5	-363,5	-633,6	-241,2
6	<i>Dövlət Büdcəsinin Kəsrinin ÜDM-ə nisbəti (%-lə)</i>	-0,7	0,9	-1,2	-0,4
7	Dövlət Neft Fondunun gəlirləri (mln. AZN)	660,0	13088,5	7721,1	9410,2
8	Dövlət Neft Fondunun xərcləri (mln. AZN)	233,0	6386,5	9187,7	9022,1
9	Dövlət Neft Fondundan dövlət büdcəsinə transfertlər (mln. AZN)	150,0	5915,0	8130,0	7615,0
10	Dövlət Neft Fondunun aktivlərinin həcmi (mln. USD)	1394,0	22766,8	33574,1	33147,0
11	<i>Dövlət Neft Fondunun aktivlərinin son 12 aylıq ÜDM-ə nisbəti (%-lə)</i>	10,2	42,8	96,3	123,4